

**Rijkswaterstaat Zee en
Delta**

Poelendaelesingel 18
4335 JA Middelburg
Postadres: Postbus 5014
4330 KA Middelburg
T (0118) 62 20 00
F (0118) 62 29 99
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon

[Redacted]@rws.nl

Datum

3 juni 2014

Bijlage(n)

1

verslag

Verslag van hoorzitting bezwaar
Grevelingenvissers c.s.

Datum bespreking

27 mei 2014

Deelnemers

(Namens) bezwaarhebbenden:

- [Redacted] (gemachtigde)

- [Redacted]

Namens het bevoegd gezag:

- [Redacted] (Rijkswaterstaat Zee en Delta)

Hoorcommissie:

- [Redacted] (voorzitter, Rijkswaterstaat
Zee en Delta)

- [Redacted] (lid, Rijkswaterstaat Zee
en Delta)

- [Redacted] secretaris, Rijkswaterstaat
Zee en Delta)

Afschrift aan

deelnemers

De voorzitter opent de hoorzitting. Het betreft een hoorzitting met een interne ambtelijke hoorcommissie waarvan de meerderheid, inclusief de voorzitter, niet bij de totstandkoming van het bestreden besluit betrokken is geweest. De hoorzitting wordt gehouden naar aanleiding van het bezwaar van de Grevelingenvissers tegen het besluit van 13 januari 2014, waarbij hun verzoek om nadeelcompensatie als gevolg van de openstelling van de Brouwersluis is afgewezen. Rijkswaterstaat heeft niet ingestemd met het verzoek van bezwaarhebbenden de bezwaarprocedure over te slaan.

De voorzitter geeft het woord aan [Redacted] voor een toelichting op het bezwaar.

[Redacted] overhandigt pleitnotities aan de hand waarvan hij het bezwaar toelicht. De pleitnotities zijn bij dit verslag gevoegd en dienen als hier herhaald en ingelast te worden beschouwd.

De voorzitter geeft het bevoegd gezag de gelegenheid te reageren op de toelichting.

5.1.1c

geeft aan dat de nadeelcompensatiecommissie in haar advies het overgrote deel van de claim heeft afgewezen (plaats van circa mln). Verder wijst hij erop dat de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State in de uitspraak van 21 februari 2007 alleen heeft aangegeven dat de vissers een beroep konden doen op de regeling nadeelcompensatie, niet dat de gestelde schade dan ook via deze regeling diende te worden vergoed.

In de pleitnotities wordt verwezen naar een rapportage van dr. J. van der Meer van het NIOZ van november 2013. citeert hieruit:

"Naast de beëindiging van de 30-dagenregeling, heeft ook de invoering van de gesloten tijd voor aalvisserij naar verwachting grote invloed op de aalvangst. Als gevolg van de gesloten tijd wordt er in de periode 1 september (in 2009 was dit 1 oktober) tot 1 december helemaal niet op aal gevestigd op de Grevelingen. De gesloten tijd zal geresulteerd hebben in een verdere toename van het deel van de schieraalproductie dat succesvol uit weet te trekken.

De visserij op de Grevelingen heeft de laatste jaren in toenemende mate te maken met kwallen. De grote hoeveelheden kwallen in het water bemoeilijken de visserij met fuiken. Dit heeft tot direct gevolg dat er minder op aal gevestigd wordt, wat zichtbaar is in de terugloop in rode aalvangst sinds 2007. De lagere visserijspanning leidt tot een lagere visserijdruk op rode aal dan in de periode 2002-2007."

Voorts wijst de er op dat de Europese Commissie paling op de rode lijst heeft geplaatst. De toestand van paling zal volgens hem in de Grevelingen niet beter of slechter zijn dan elders.

De voorzitter vraagt wat is gedaan om de drempel van 15% duidelijk te krijgen.

antwoordt dat het om een standaardnorm uit de jurisprudentie gaat.

De voorzitter vraagt of de getallen die horen bij de toepassing van deze drempel bekend zijn en of de berekeningsmethodiek is toegelicht.

antwoordt dat dit niet bekend is. Op verzoek van de vissers heeft de commissie de cijfers niet verstrekt. Hij ziet dit als een tekortkoming.

kon de berekening niet controleren.

heeft de cijfers van de vissers gekregen. Op de vraag van over de berekening antwoordt hij dat hij niet weet hoe de commissie de 15%-drempel heeft toegepast.

De voorzitter vraagt waarom hij schadebeoordeling per individu niet mogelijk acht.

antwoordt dat het niet duidelijk is wanneer welke visser waar gevestigd heeft. Hiervan is een totaaloverzicht over een langere periode nodig. Het onderzoek nadeelcompensatie is naar zijn mening onvolledig.

vraagt of hij dit niet eerder heeft aangegeven.

zegt dat het hem nooit duidelijk is geworden welke methode de commissie gevolgd heeft.

De voorzitter vraagt de vissers hoe het verdelen van de visvakken en het jaarlijks rouleren in zijn werk gaat. Er zijn zeven visvakken en één van de vissers heeft twee vakken.

zegt dat er een opvolgend systeem wordt gehanteerd.

licht toe dat alle vissers enigszins in de buurt van de sluis vissen.

Eén pakket bestaat uit meerdere kleine vakken. Er wordt aan de zijkanten van de trechter van de sluis gevestigd. De vissers hebben de commissie de benodigde

Rijkswaterstaat Zee en
Delta

Datum
3 juni 2014

5.1.1c

gegevens gegeven.

De voorzitter stelt vast dat partijen het erover eens zijn dat in de trechter van de sluis zelf niet kan worden gevist.

Rijkswaterstaat Zee en
Delta

Datum
3 juni 2014

De voorzitter vraagt naar de dynamiek in de visprijs.

zegt dat in de referentieperiode alleen in de Grevelingen sprake is van een terugval. Internationaal ligt dat volgens hem anders.

De voorzitter merkt op dat in 2009 sprake was van een prijs van € per kg en later € = per kg.

zegt dat de prijs nu € = per kg bedraagt.

De voorzitter vraagt naar de frequentie van het leeghalen van de fuiken.

antwoordt dat dit soms dagelijks en soms per week gebeurt. Het is afhankelijk van de omstandigheden. De vissers kunnen inschatten wanneer de paling zwemt.

De voorzitter vraagt of de vissers ook percelen hebben bij Dreisschor en Zonnemaire.

antwoordt dat dat voorjaarsvisserij betreft op rode aal. In het najaar verzamelt de aal zich in de Grevelingen. Als de sluisdeur open staat trekken ze weg, als deze dicht is kunnen ze gevangen worden, zegt

licht toe dat de aal als schieraal naar buiten wil, waar zij als grasaal is binnengekomen.

De voorzitter vraagt naar de verhouding rode aal – schieraal bij de vangsten gemiddeld per jaar.

zegt dat dit afhankelijk is van bijvoorbeeld de aanwezigheid van wier. Ongeveer of .

vult aan dat het grootste deel bestaat uit schieraal. Dit komt ook door het gewicht van de vis.

De voorzitter merkt op dat zowel in 2007 als in 2008 de beste locatie had. Als dit het ene jaar aan de ene kant van de sluis was en het volgende aan de andere kant, dan zou er in die jaren volgens hem ook steeds een andere visser een locatie het dichtst bij de sluis hebben gehad en dit zou dan ook in betere vangsten moeten hebben geresulteerd.

zegt dat de weersomstandigheden een rol spelen. Het is afhankelijk van de windrichting welke kant van de sluis het beste is.

De voorzitter vraagt of bezwaarhebbenden in hun bezwaarschrift doelen op het bedrag aan schadevergoeding zoals zij oorspronkelijk hebben aangevraagd.

antwoordt bevestigend.

vraagt de of de stelling in het bestreden besluit dat jaarrond openstelling van de sluis leidt tot verbetering van de aalstand wetenschappelijk is onderbouwd.

zegt dat het doel van de openstelling is, de uitwisseling tussen de wateren van de Grevelingen en de Noordzee. Dit geeft de paling de kans zich voort te planten. Ook in het IJsselmeer zijn deze maatregelen getroffen. De aalstand is echter nog niet op peil.

vraagt waarom er een spuisluis in de Grevelingen is gebouwd na de eerdere afsluiting.

zegt dat het de bedoeling was dat de Grevelingen zoet zou worden.

De vaders van de vissers hebben destijds mosselpercelen ingeleverd om te gaan vissen op paling in de Grevelingen. Later is ervoor gekozen de Grevelingen zout te

maken en is de Brouwersluis aangelegd.

merkt op dat eerst sprake was van een 60-dagenregeling. zegt dat de kern van het verhaal is dat in 1972 mosselkwekers zijn overgehaald om palingvissers te worden. De Grevelingen zou zoet worden. Met de komst van de sluis in 1978 werd het water zout. Toen is de 60-dagenregeling voor de vissers ingesteld. Later is dit omgezet naar een 30-dagenregeling. De toezegging door de overheid dat De Grevelingen zoet zou worden is volgens niet nagekomen. Het vissen naar oesters levert volgens hem slechts wat neveninkomsten op. Als de vissers destijds wisten dat de spuisluis er zou komen, dan hadden ze er volgens hem nooit voor gekozen palingvisser te worden.

vraagt of de sluis tijdens de 30-dagenregeling ook al vaker dan 30 dagen per jaar dicht ging.

zegt dat daar toen in verband met het peilbeheer ook al sprake van was. Zelfs vrij aanzienlijk vaker volgens hem.

zegt dat dat de reden is dat de vissers ook in de referentieperiode nog wat hebben gevangen. De vissers verzochten Rijkswaterstaat om de sluis bij bepaalde omstandigheden een bepaalde periode te sluiten.

merkt op dat de vissers de visrechten destijds hebben gekregen ter compensatie van de afsluiting van de Grevelingen.

legt dat mossels vissen niet meer mogelijk was omdat het water zoet zou worden.

is van mening dat de maatregelen die de vissers getroffen hebben voor de visstand in de Grevelingen effect hebben.

zegt dat er wereldwijd sprake is van een terugloop in de aalstand en vraagt zich af waarom dit in de Grevelingen dan niet het geval zou zijn.

zegt dat de Grevelingenvissers werken met grote ringen van 18 mm, waardoor kleine palingen kunnen ontsnappen en zij zijn met weinig vissers.

zegt dat hun ouders al zijn begonnen met beheersmaatregelen.

De voorzitter vraagt naar de doorlaat in de Grevelingendam.

zegt dat deze niet werkt en nooit is opengezet.

vindt het volstrekt onbehoorlijk en niet te verteren dat is besloten de ontstane schade niet te vergoeden. Er is volgens hem volop paling in de Grevelingen en dit is naar zijn mening mede te danken aan de manier waarop de vissers hun beroep hebben uitgeoefend.

merkt op dat de visserijdruk op de Grevelingen zodanig is, dat er eigenlijk normaal zou kunnen worden gevist.

zegt dat dit ingewikkeld ligt. Hij citeert opnieuw uit het rapport van dr. J. van der Meer van het NIOZ van november 2013:

"De uitwerking van het decentraal aalbeheer door middel van het 15-gramsprincipe kent nog grote haken en ogen. Essentiële punten voor invoering van het 15-gramsprincipe als alternatief voor de gesloten tijd voor aalvisserij zijn:

- *Goedkeuring door de Europese Commissie;*
- *Ontwikkeling van sluitend registratie- en controlesysteem;*
- *Aanpassing van de organisatie van de visserij;*
- *Vaststelling van regionale verschillen in groei en mortaliteit;*
- *Kwantificering van intrek;*
- *Economische haalbaarheid van het 15-gramsprincipe.*

De punten vormen cruciale randvoorwaarden waaraan moet worden voldaan voordat de hier beschreven vorm van decentraal aalbeheer kan worden ingevoerd. Decentraal aalbeheer is daardoor nog niet klaar om landelijk in te voeren. Het is

wenselijk om eerst een pilotproject op te starten om de haalbaarheid en werkbaarheid van het 15-gramsprincipe in de praktijk te toetsen."

██████████ merkt op dat hij hiervan hier nog niets heeft gezien.

██████████ zegt dat dit in Friesland al enkele jaren zo wordt gedaan en dat dit fantastisch werkt. De Grevelingenvissers willen dit ook.

**Rijkswaterstaat Zee en
Delta**

Datum
3 juni 2014

De voorzitter vraagt of bezwaarhebbenden kunnen instemmen met het verdagen van de termijn voor een beslissing op het bezwaar tot uiterlijk 1 juli 2014. Het verslag van de hoorzitting zal worden meegezonden met de beslissing op het bezwaar.

██████████ stemt in met de voorgestelde verdaging van de beslistermijn.

Nadat de voorzitter heeft vastgesteld dat de deelnemers verder geen vragen of opmerkingen meer hebben, sluit hij de hoorzitting met dank voor ieders inbreng.